

Asia: VN/25238/2024

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistämisen ja energiatehokkuuden edistämiseen sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen edistämiseen myönnettävästä avustuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valmet pitää hyvänä tavoitetta vähähiilistää teollisuuden tuotantoprosessit ja edistää niiden energiatehokkuutta. On kuitenkin tärkeää, että tämä tapahtuu teknologianeutraalilla tavalla ja johdonmukaisesti voimassa olevia säädöksiä tulkiten.

Lausunnolla olevassa luonnosasetuksen 8 §:ssä todetaan, että avustusta voidaan myöntää investointiin, jos:

”1) suorat kasvihuonekaasupäästöt avustuksen saajan fossiilisia polttoaineita energialähteenä tai raaka-aineena käyttävästä teollisuuslaitoksesta vähenevät vähintään 40 prosenttia verrattuna avustusta edeltäneeseen tilanteeseen tuotantoprosessien sähköistämisen avulla tai siirtymällä käyttämään uusiutuvaa vetyä tai uusiutuvasta vedystä tuotettuja polttoaineita fossiilisten polttoaineiden asemesta”

Edelleen 8 §:ssä todetaan:

”Suorien kasvihuonekaasupäästöjen väheneminen 1 momentin 1 kohdan mukaisesti mitataan viiden avustushakemusta edeltävän vuoden keskimääräisten suorien kasvihuonekaasupäästöjen perusteella. Tarkasteltaessa kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä otetaan huomioon myös biomassan poltosta aiheutuvat todelliset päästöt. Energiankulutuksen väheneminen 1 momentin 2 kohdan mitataan viiden avustushakemusta edeltävän vuoden aikana toteutuneen energiankulutuksen perusteella.”

Suomi on ollut sitoutunut teknologianeutraaliuteen. Lausunnolla oleva luonnosasetus ei noudata tätä linjaa, sillä nyt tuki vähähiilistämiseksi kohdistetaan sähköistämiseen ja uusiutuvan vedyn hyödyntämiseen. Jos tavoite on teollisuuden tuotantoprosessien vähähiilistäminen, tukea tulisi tasapuolisesti voida hakea myös muille ratkaisuille, jotka vievät samaan tavoitteeseen.

Suomi on myös ollut sitoutunut noudattamaan kansainvälisen ilmastopaneelin ohjeistuksia ja EU:n lainsäädäntöä. Uusiutuvan energian direktiivi määrittää EU:n tasolla sen, milloin bioenergia katsotaan nollapäästöiseksi, ja milloin ei. On siten kestävämpää, että luonnosasetuksessa esitetään tämän kanssa ristiriitaisesti, että kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä tarkasteltaessa lähtökohtana olisi ”biomassan poltosta aiheutuvat todelliset päästöt”. Millä perusteella bioenergian päästöt olisivat kestävyyskriteerien täytyessä energiaa tuottaessa nollapäästöiset mutta tukiperusteita laskettaessa eivät?

Biomassan päästöt on jo kertaalleen huomioitu maankäyttösektorilla ja laskettu kasvihuonekaasuinventaarioon, mikä tekee tavoitteen vähähiilistämistä ”biomassan todellisten päästöjen perusteella” kyseenalaiseksi. Pahimmillaan tämä voi johtaa bioenergiakapasiteetin korvaamiseen jollain muulla nollapäästöisellä ratkaisulla. Suomen edun mukaista olisi se, että jos julkisin varoin tuetaan vähähiilistämistä, raha kohdennetaan aidosti ja myös lainsäädäntöviitekehysiemme antamien puitteiden mukaisesti toimiin, jotka todella vähentävät päästöjä nollasummapelin sijaan.

Ollikainen Carita
Valmet Oyj